

*Barvy
budoucnosti*

Stanislav Struhar

Stanislav Struhar: Farben der Zukunft. Erzählungen

Kniha vychází s podporou rakouského Spolkového ministerstva pro výuku,
umění a kulturu

Gefördert aus den Mitteln des Bundesministeriums für Unterricht,
Kunst und Kultur

Copyright © Stanislav Struhar, 2021
Wieser Verlag GmbH, Klagenfurt / Celovec, 2021
Translation © Markéta Kliková, 2021

ISBN 978-80-7511-624-6

ISBN 978-80-7511-625-3 (epub)

ISBN 978-80-7511-626-0 (pdf)

Čistota barev

1

Nákupní třídu ozařovalo světlo hřejivého nebe, listí na stromech se jemně lesklo v záplavě slunečních paprsků a v zahradní restauraci nezůstal jediný stůl volný. Arno vstřícně obsluhoval mladý pár u posledního stolu, když si všiml, že na zahrádku vstoupila jeho kolegyně Ayana. Bílé šaty jí na kůži, na velmi tmavé, téměř černé a nádherně hebké kůži vyložené svítily a černé vlasy, které si zastrčila za uši, jí zdánlivě bez tíže splývaly na ramena. Stříbrné náušnice se jí ve svitu slunce blýskaly neobvykle hravě a v očích, těch velkých, tmavých očích, jí jiskřil drobný úsměv. Také se na ni usmál a ona pozvedla ruku a mírně na něj mávla, načež vstoupila do kavárny a zanedlouho už ji viděl zas, viděl, jak se k němu blíží, viděl, že už se neusmívá. Jde domů, sdělila mu, když se u něj zastavila, a jemu neušlo, že před ním uhnula pohledem a neklidně potřásla hlavou. Co se stalo, proč jde domů, vptával se, ptal se tiše a zaskočeně a ona mu odpověděla, že už znovu nepřijde, že právě dostala výpověď. Protože přišla pozdě? Ano, odpověděla a dodala, že knihu, kterou si od něj zapůjčila, mu samozřejmě vrátí, donese mu ji co nejdříve. Ale ne sem, do téhle kavárny už chodit nechce, to by jí bylo příliš nepříjemné, vysvětlila ještě a dala mu na sebe telefonní číslo, pak ze zahrádky odešla a on se šel dovnitř zeptat, proč Ayana dostala výpověď.

„Hned v prvních dvou týdnech dvakrát přišla pozdě,“ vysvětlit mu kolega Roland a usmál se na kamaráda u vedlejšího stolu. Jestli říkala, proč přišla pozdě, ptal se Arno a rychle se podíval po Irmgard, která u baru leštila sklenice. Ne, hlesla Irmgard a sklopila oči, on se od ní odvrátil a znovu pohlédl na Rolanda. Tušil, že dlouho nevydrží, prohodil Roland a jeho kamarád se zeptal, odkud přesně prý pochází a jak dlouho už žije v Rakousku. Je to Etiopanka, ale ve Vídni už žije dlouho, odvětil Roland a kamarád na to řekl, že Afričani mají jinou mentalitu, jinou pracovní morálku, ti tu nikdy nezapadnou. Vždyť má německé příjmení, podotkla Irmgard, Rolandův kamarád se po nich podíval a překvapeně se zeptal, zda snad žije s nějakým Rakušanem, zda je vdaná. To tu nikdo neví, prohodil Roland, vtom z kanceláře vyšel Christopher, majitel kavárny. S vážnou tváří přikročil k Arnovi a neklidným hlasem se ho zeptal, zda by měl zítra a pozítří čas, zda by mohl přijít. Ano, odpověděl Arno a Christopher řekl, že příští týden nastoupí nová kolegyně, zkušená a milá kolegyně, takže si pak bude moct vzít volno, klidně hned několik dní. Pak se zase odebral do kanceláře a Arno se otočil a vrátil na letní zahrádku.

Městský park se mu před očima lehce rozevřel, Arno zpomalil, pohledem spočinul na květinách, které ponořeny v blahodárném teplu slunce dávaly na odiv své barvy. Na lavičkách i trávniku posedávali lidé a jejich hlasy se prolínaly s ptačím zpěvem, divoké kachny oživovaly chladný lesk jezírka. Mířil ke kašně Donauweibchenbrunnen, a sotva se usadil na lavičce, zahlédl přicházet Ayanu. Usmála se, popoběhla, a jakmile usedla vedle něj, vytáhla z kabelky knihu a přešla po ní rukou. Moc se jí to líbilo, už dlouho nečetla román, který by byl tak skvěle napsaný a vyprávěný, pověděla a knihu mu podala, pak pohledem sklouzla po fontáně. Jak může někdo něco takového udělat, procedila a pohledem přešla po ošklivých čmáranicích na kašně. Určitě ty klikyháky odstraní, prohlásil Arno a ona stočila oči zase na něj a pevně na něj pohlédla.

„Říkal jsi, že si zajdeme na kávu,“ připomněla mu a on otevřel tašku a vytáhl termosku. Ukázal jí i deku, krásnou měkkou vlněnou deku schovanou v tašce, nakonec ji odvedl ke stromu poblíž jezírka. Rozložil deku na trávník a ona se zula, posadila se a upravila si šaty, zase si přikryla nohy, pak rukou přešla po dece, zeptala se, zda je nová. Ne,

nová není, jen ji zatím neměl venku, odpověděl a posadil se, opatrně nalil kávu do dvou kelímků. Mléko nebo cukr? Obojí, odpověděla a on opět zalovil v tašce. Zasmála se a on si povšiml, že sleduje chlapce, co plaší hejno holubů. Holubi se vznesli, prudké mávání křídly rozvířilo vzduch a lidé sedící u rybníčku zvedli hlavy a pohlédli k nebi. Mladá žena přiběhla za klukem a zlostně ho popadla za ruku, hubovala mu. Zda jako malý taky někdy plašil holuby? Občas ano, ano, to musí přiznat, odpověděl a ona na to, že prý mu je ten kluk podobný. Plavé vlasy, modré oči, dodala a on se jí zeptal, jestlipak ona nikdy holuby neplašila, jestli byla vždycky hodná holka. Doma ji vedli k lásce ke všem zvířatům, prohodila pouze a rychle pohlédla za mladým párem s kočárkem, přicházeli ke břehu jezírka a pomalu se zastavili. Muž vyndal dítě z kočárku, roztomilou holčičku, posadil ji na zem a pohladil ji po hlavě, žena, zrzavá stejně jako její dcerka, podřepla a ponořila ruku do nebesky modré vody rybníčku. Jestli ještě bydlí u rodičů, zeptala se Ayana znenadání a on odpověděl, že ne, řekl, že má vlastní byt. Zda má sourozence, vyptávala se dál a on jen zavrtěl hlavou a polohlasně odpověděl, že sourozence nemá.

„A rodiče?“ zeptala se. „Žijí taky ve Vídni?“

„Ano, ale už jsem je dlouho neviděl.“

„Proč?“

„Protože si nerozumíme,“ odpověděl a sledoval, jak žena na dívenceku pohlédla, jak se usmívá a cosi jí šeptá do ouška. „A ty? Bydlíš ještě doma?“

„Jo, bydlím s mámou,“ odpověděla Ayana a on sledoval, jak muž dřepí před dívkou a bere ji za ručku.

„A co tvůj táta?“ zeptal se Arno rychle.

„Umřel.“

„To je mi líto. Kdy se to stalo?“

„Už je to čtrnáct let. Tehdy mi bylo teprve jedenáct, ale někdy mi připadá, jako by to bylo sotva pár měsíců.“

„A maminka zůstala celou dobu sama?“

„Ne, má mě. Jsme nejlepší kamarádky.“

„To se přiliš často neslyší,“ poznamenal a sledoval, jak pár s holčičkou krmí divoké kachny, velké i malé kachny, které k nim připlavaly. Také Ayana se na ně zahleděla a s úsměvem ukázala na racka, který se s kachnami družil a plaval s nimi. Krmení vzbudilo pozornost malých

ryb, což neuniklo rackovi, podotkla Ayana a on se zadíval, jak holčička na racka cáká vodu. Jestli chová doma nějaké zvíře, zeptal se a ona odpověděla, že ne, řekla, že žádné zvíře nechce.

„Proč ne?“

„Táta mi jednou domů přinesl kočku, byla úplně černá a hebounká. Když jsem byla doma, byla pořád u mě a dokonce spala u mě v posteli. Po tátově smrti umřela i ona. Byl tehdy parný den, takový jako dneska, všimla jsem si, že s ní něco je, ale myslela jsem si, že je jí jen horko, jenže ona nakonec zkolabovala. Když přišla máma z práce, pohřbily jsme ji kousek za domem. Strašně jsem to oplakala. Od té doby už žádné zvíře nechci.“

„Třeba po nějakém jednou zase zatoužíš,“ poznamenal, Ayana dopila kávu.

„Co je to za kafe? Chutná skvěle.“

„To je káva Irish Cream,“ odpověděl a lolil jí. „Znám obchůdek, kde prodávají celou řadu odrůd a příchutí. Vezmu tě tam někdy, až budeš mít čas a chuť.“

„V příštích dnech rozhodně budu mít čas, víš, než si najdu práci.“

„Mrzí mě, že to u nás v kavárně nevyšlo.“

„To je přece náš soused,“ zvolala a ukázala na staršího muže na lavičce, očividně usnul. „Chudák Dieter, už je slabý. A tak osamělý.“

„Žije už dlouho sám?“

„Žena mu umřela, když jsem byla ještě malá, a od té doby žije sám. Míval malé knihkupectví, hned kousek od našeho domu. Dodnes mám dětské knihy, co mi tehdy věnoval. Chodívala jsem k němu do obchodu moc ráda. I k němu domů, má spoustu knih.“

„To musí být velmi sečtělý.“

„Ke každé knize mohl něco říct, a pokud se mu nějaká obzvlášť líbila, hezky mi o ní povídal. Většinou jsem k němu do knihkupectví chodila hned po škole. Když zrovna nemluvil se svými zákazníky, ukazoval mi nové dětské knihy a krátce mi z nich četl, někdy mi dokonce nějakou i věnoval. Některá odpoledne jsem tam psala domácí úkoly. Ten obchod už neexistuje, ale nikdy na něj nezapomenu.“

„Mělas tehdy hodně oblíbených knih?“ zeptal se, a ona odpověděla, že ano, potom se o knihách rozprávěla.

Většina stolů už byla obsazená a znovu a znovu zaznívaly cizí jazyky. Mezi hosty převažovali mladí turisté, muži i ženy. Na ulicích panoval dosud klid, slunce příjemně hřálo a před domy se nehnutě rozprostíraly stíny, jediný strom se nepohnul. Tady je to samý turista, podotkla stará paní, která bydlela v domě naproti, než se usadila, a on se zeptal, co jí má donést, zda znovu vídeňskou melange. Když jí melange stavěl na stůl, zeptal se, zda měla pěkný víkend, zeptal se, co dělala, a ona odpověděla, že ven vyrazila jen jednou, na chvíli nahlédla do Lidových sadů. Byly tam prý davy, nenašla jediné klidné místočko a ženy, ty mladé ženy polehávaly na trávniku polonahé, dodala a on na to s úsměvem prohodil, že přece bylo opravdu horko, slunce pražilo celý den. Za jejího mládí se všechny ženy vkusně oblékaly a ona se hezky obléká dodnes, když jde do Lidových sadů nebo Hradní zahrady, pokračovala paní a on sledoval, jak z kavárny vychází Helga, sledoval, jak se usmívá a zůstává stát u dveří. Jestli to je jeho nová kolegyně, zjišťovala paní a on jí to potvrdil, popošel k Helze a zeptal se, jak se má, jak se jí v kavárně líbí. Má se dobře a práce tu není tak náročná jako v kavárnách, ve kterých pracovala dosud, odpověděla a on se zeptal, zda už se seznámila s Rolandem. Seznámila se s ním u přijímacího pohovoru a připadá jí fajn, všichni jí tu připadají fajn, odpověděla a hned zjišťovala, jak to, že tu měli volné místo, kdo tu pracoval před ní. Odpověděl jí a ona si povzdychla, prohlásila, že černoška si bude práci hledat těžko.

„Ještě studuje,“ doplnil Arno s pohledem na zahrádku. „Jen si chtěla něco přivydělat.“

„Co studuje?“

„Literární komparatistiku,“ odpověděl a všiml si staříka, žebráka, co se zastavil na rohu zahrádky a s úsměvem oslovil mladý pár. Helga ho také zaregistrovala, energicky k němu přistoupila a vyzvala ho, aby pokračoval v cestě, jakmile se vzdálil, vrátila se a řekla, že to byl zas nějaký cizák, ve Vídni je tolik žebráků a jsou čím dál tím drzejší. A taky chudší, poznamenal Arno, ale ona už ho neposlouchala, s úsměvem oslovila Irmgard, která se objevila ve dveřích.

Sotva vkročil na Štěpánské náměstí, spatřil Ayanu, stála před chrámem a zamýšleně upírala oči kamsi před sebe, a když k ní došel, spěšně se zeptal, zda už čeká dlouho. Ne, dlouho ne, hlesla a zeptala se,

jestli jí hned ukáže onen obchod, chce vědět, kde přesně se nachází. Odpověděl a protáhl ji kolem chrámu, pomalu až na konec náměstí. Společně vstoupili do obchodu a Ayana prohodila, že kolem několikrát procházela, ale netušila, že to tam mají tak hezké, nikdy by ji nenapadlo, že to uvnitř může být taková nádhera. Teď už bude vědět, kam zajít příště na nákup, odtušil, když spolu procházeli prodejnou, ale nezdálo se, že by jeho slova vnímala, tolik ji zaujaly nejrůznější druhy kávy. Přistoupil ke stolku s vystavenými rozličnými druhy čaje, když zaslechl, jak k Ayaně přistoupila mladá prodavačka, oslovila ji anglicky a zeptala se, zda hledá něco konkrétního, zda jí může pomoci. Ne, děkuju, odpověděla Ayana anglicky a on sledoval, jak na něj prodavačka pohlédla, otočila se a odkráčela zpátky k pokladně. Jestlipak už se rozhodla, zeptal se jí anglicky, jakmile k Ayaně došel, a ona se tiše zasmála a vzala z police kávu Irish Cream. Uvaří si ji hned ráno, vypije ji s maminkou, prohodila, jakmile vyšli ven na náměstí, a on si všiml, že pohledem zabloudila k chrámové věži, všiml si, jak pozvedá zrak, pomalu pohledem klouže po věži vzhůru.

„Jako by se ta věž dotýkala nebe,“ vyšlo jí ze rtů, s něžným úsměvem. „Chceš se podívat dovnitř?“

„Proč ne, už dlouho jsem tam nebyl,“ odpověděl, načež vstoupili dovnitř. Všiml si, že se Ayana pokřížovala, a mlčky pohlédl k oltáři, který byl čistý a světlý, nádherně osvětlený. Lidé, mladí i staří, od pohledu turisté, proudili tlumeným světlem chrámu, hlasy šeptaly, oči se jim mírně leskly. Mladá dvojice se dvěma dětmi se zastavila před svícem, asijská rodina to byla, a Arno sledoval, jak všichni čtyři pozorují hořící svíce, sledoval, jak očima putují po plamínkách svíček. Žena děti pohladila po vlasech, muž připravil fotoaparát a fofil, pak se svorně otočili a vyrazili k východu. Jestli se chce podívat dopředu, zeptala se Ayana, přikývl, a tak šli dál, prošli celý chrám. Nevzpomínám si, kdy jsem naposledy seděl na kostelní lavici, zašeptal, když se usadili, a venku na náměstí se zeptal, jestli ona sem do chrámu zajde často. Jen občas, odvětila a zeptala se, jestli by si nedal zmrzlinu, když byl pro, zavedla ho do vedlejší ulice a až k Dunajskému kanálu. Při procházce podél vody se zajímal, jestli jako malá chodila do kostela, ona sklopila hlavu a zpomalila kroky. Ano, spolu s maminkou a tatínkem, později jen s maminkou, a když trochu povyrostla, chodila do kostela i sama. Jeho rodiče do kostela nikdy nechodili a on do kostelů nakukoval jen

ze zvědavosti, prozradil, ona popošla ke břehu a podřepla. Nejraději by do vody skočila, tak ráda by si teď zaplavala, přiznala nečekaně a on k ní popošel, také podřepl, řekl, že to by bylo příliš nebezpečné, jsou tu velmi silné proudy.

„Já vím. Chtěla jsem se tu koupat už jako malá, ale rodiče mi vysvětlili, jak nebezpečná a nevyzpytatelná může voda být.“

„Jak vlastně mluvíte doma?“

„Německy.“

„Jenom německy? A jaké jazyky ještě umíš?“

„Anglicky a francouzsky.“

„Já umím jen anglicky.“

„Ty jsi pravý Vídeňan?“

„Kdo je dneska pravý Vídeňan?“

„Narodil ses ve Vídni? Narodili se tvoji rodiče ve Vídni?“

„Ano,“ odpověděl spěšně.

„Škoda, že je voda tak kalná,“ podotkla a vstala. „Už jako dítě jsem si strašně přála vidět ryby a vodní rostliny, ale tady není vidět vůbec nic.“

„Já tu chtěl jako kluk chytat ryby,“ přiznal se s pohledem na starého rybáře usazeného na protějším břehu.

„Už jsi někdy rybařil?“ zeptala se.

„Ne. A ty?“

„Zatím ne. Ale zato jsem tu několikrát plula na lodi.“

„Já ještě lodí nikdy nejel,“ poznamenal, narovnal se a pohlédl na koupací loď uvázanou o kus dál u břehu. „A na koupací lodi jsem taky nikdy nebyl.“

„Ani já ne,“ připustila, pak vyrazili dál, ponořili se do hudby, která neustále pronikala do ticha kanálu. Z podniku s venkovní zahrádkou naproti koupací lodi duněla populární hudba a z baru, který loď obsluhoval, pro změnu techno. Na zahrádce podniku seděli muži, mladí i starší, a všichni se pobaveně usmívali, všichni s pohledem upřeným na loď. V bazénu lodi se koupaly mladé ženy a přímo nad nimi, v jednoduché fotbalové kleci, hráli kluci kopanou.

„To je praktické, že se po hře mohou hned zchladit,“ prohodil Arno.

„Ten bazén je parádní a myšlenka s hřištěm nad ním super, ale myslím, že to stejně není nic pro mě,“ usoudila Ayana, oba lehce přidali do kroku, mířili k mostu.